

جدول رده‌بندی

انرژی ۵۰

قسمت اول

پترولیوم فاینانس کمپانی که به طور اختصاری به PFC مشهور می‌باشد، شرکتی است آمریکایی که تخصص آن بررسی جنبه‌های مالی، راهبردی، بازرگانی و سیاسی تجارت بین‌الملل نفت و گاز می‌باشد. این شرکت در ارتباط تلگاتنگ با شرکت‌های بزرگ نفت و گاز، بانک‌های بین‌المللی و دولت‌ها است.

Ruhrgas. قرار است که بخش‌هایی از این شرکت‌ها مانند Statoil و PetroChina به بخش خصوصی واگذار شود.

تحلیل ذیل به همگرایی فعالیت‌های تجاری هر یک از ۵۰ شرکت موجود در فهرست انرژی ۵۰ می‌پردازد ولیکن شرکت‌های نفت و گاز هنوز در امر نفت سرمایه‌گذاری‌های عمده‌ای انجام می‌دهند و علت عمده آن این است که نفت و گاز فعالیت اصلی آنان به شمار می‌رود. بسیاری از شرکت‌های نفت و گاز توسعه صنعت گاز طبیعی را در دستور کار خود قرار داده‌اند ولیکن برق هنوز بخش کوچکی از فعالیت آنان را تشکیل می‌دهد. آن روز که یک شرکت بزرگ نفتی با یک شرکت بزرگ برق ادغام شود هنوز فراتر رسیده است.

سایر روش‌ها نیز برای رده‌بندی شرکت‌ها به کار خواهند رفت که مطالعه ادغام شرکت‌ها و تملک‌ها و کسب اطلاعات بیشتر راجع به نفت و گاز در زمره این روش‌ها خواهند بود.

جدول رده‌بندی انرژی ۵۰

پنجاه شرکت انرژی حاضر در این جدول مجموعاً دارای بیش از ۱/۶ تریلیون دلار سرمایه بازاری هستند. کل ارزش شرکت‌های این گروه با احتساب مجموع دیون، به ۲ تریلیون دلار

عرصه تجارت انرژی مورد توجه قرار می‌دهد چرا که تعاریف قدیمی از انسجام و هماهنگی و طبقه‌بندی در این صنعت دیگر کارایی ندارند. با کم‌رنگ شدن تفاوت‌ها و با وجود شرکت‌های نفت و گاز که به طور فزاینده‌ای به سمت توزیع برق و گاز میل می‌کنند و شرکت‌های برق که به سمت گاز میل می‌کنند، این شرکت‌ها خودشان را در رقابتی غریب و ناآشنا می‌یابند.

سرعت سرسام‌آور ادغام‌ها، تملک‌ها در زمینه برق، گاز و نفت نیز در حال تغییر دادن چهره این رقابت است، ظهور ابرشرکت‌ها در زمینه تجارت نفت باعث شده تا دیگر توجهی به طیف وسیع دیگر رقبا نشود که این شرکت‌ها نیز به نوبه خود در زمینه انرژی از قدرت مالی قابل ملاحظه‌ای برخوردار هستند. رده‌بندی موجود که بر مبنای ارزش سرمایه در بازار تهیه شده است این فضای جدید را تأیید می‌کند.

تعدادی از بازیگران عمده در تجارت انرژی هنوز تحت تملک و مدیریت دولتها هستند بنابراین برحسب ارزش سرمایه در بازار رتبه‌بندی نمی‌شوند که این شرکت‌ها عبارتند از: Saudi Aramco, Pemex, PdV, Pertamina و Statoil, Petronas و سایر شرکت‌های ملی نفت و شرکت‌های ثبت نشده گوشه و کنار جهان مانند: Gaz de France, Electric de France و

مقدمه

جدول رده‌بندی انرژی ۵۰، مجموعه گزارشاتی است که هر سه ماه یکبار توسط شرکت پترولیوم فاینانس کمپانی (PFC)^(۱) منتشر می‌شود. در این گزارشات تحولات شرکت‌های انرژی مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرد و در نهایت این شرکت‌ها با احتساب ارزش سرمایه در بازار، در جدول خاصی رده‌بندی می‌شوند. البته در این رده‌بندی چند روند اساسی در صنعت بین‌المللی انرژی نیز مورد ارزیابی قرار می‌گیرد که عبارتند از:

۱- بین‌المللی شدن روزافزون صنعت انرژی
۲- رشد و همگرایی شرکت‌های نفت و گاز و برق

۳- نقش روزافزون معیارهای مالی در ارزیابی شرکت‌ها

صنعت انرژی در حال دگرگونی است. شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران در امر انرژی می‌بایست از نیروهای عظیمی که باعث بروز این تغییرات می‌شوند آگاهی یابند. در نهایت برندگان این روند مشتریان و شرکت‌هایی خواهند بود که به سرعت خود را با خواست و نظریات آنها منطبق و هماهنگ می‌گردانند.

رده‌بندی انرژی ۵۰ رقابت جدیدی را در

Norsk Hydro نیز به دنبال خرید شرکت Saga در فهرست انرژی ۵۰ در عرض سه سال گذشته کمر از ۲۰ درصد بوده است و در بین آنها ۱۳ شرکت در خلال این مدت ضرر کرده‌اند.

می‌رسد. درآمد این پنجاه شرکت قبل از کسر بهره و مالیات حتی در دوره نسبتاً کم درآمد سال ۱۹۹۸ تقریباً معادل یکصد میلیارد دلار در سال بوده است.

رشد سرمایه بازاری

رتبه	شرکت (ثبت شده در بازار بورس نیویورک)	رشد پنج ساله سرمایه بازاری از سال ۱۹۹۴ تا ۱۹۹۹ میلادی
۱	AES	٪۹۶۹
۲	EL Paso Energy	٪۶۹۶
۳	Totalfina ELF	٪۶۳۳
۴	WILLIAMS COS	٪۴۸۴
۵	BP Amoco	٪۴۳۴
۶	HALLIBURTON	٪۳۷۰
۷	ENRON	٪۳۳۲
۸	Exxon Mobil	٪۲۷۰
۹	Repsol-YPF	٪۲۲۳
۱۰	Scottish Power	٪۲۱۲

در حالی که پنج شرکت برتر از لحاظ سرمایه بازاری همگی شرکت‌های سنتی نفت و گاز هستند، تنها ۱۹ شرکت از ۵۰ شرکت برتر فعالیت اصلی‌شان را در زمینه نفت و گاز متمرکز کرده‌اند و دو شرکت از این ۱۹ شرکت شرکت‌های خدمات نفتی هستند. عمده فعالیت ۳۱ شرکت از این ۵۰ شرکت برق و گاز است که شش شرکت از این ۳۱ شرکت عمدتاً شرکت‌های گاز هستند. دفتر مرکزی ۱۹ شرکت از این ۵۰ شرکت در آمریکا، دفتر مرکزی ۲۲ شرکت در اروپا، ۶ شرکت در آسیا و استرالیا و ۲ شرکت در آمریکای لاتین قرار دارد. هفت شرکت از این شرکت‌های بزرگ در بازارهای جدید مستقر هستند که عبارتند از: Petrobars, Korea Electric, Lukoil, CLP Holdings, Electrobars, Tenaga Nasional و Tupras.

صعودکنندگان

شرکت‌های Calpine, CMS, Dynergy, Kinder Murgan و Reliant از زمره شرکت‌های سریع‌الرشدی هستند که تاکنون در جدول انرژی ۵۰ اسمشان درج نشده است. این شرکت‌ها از جمله شرکت‌هایی هستند که در حال ارائه روش‌های ابداعی در زمینه تجارت نوین انرژی می‌باشند. بعضی از شرکت‌های حال ارائه روش‌های ابداعی در زمینه تجارت نوین انرژی می‌باشند. بعضی از شرکت‌های تأسیساتی اروپایی غول‌های خفته‌ای هستند که با حذف نظارت دولت در اتحادیه اروپا (EU) در حال بیدار شدن می‌باشند و آن‌ها را باید از عوامل کلیدی به حساب آورد. مقوله دیگر بعضی شرکت‌های ملی می‌باشند که در سال‌های آینده ممکن است که به بخش خصوصی واگذار شوند

این رده‌بندی‌ها به سرعت تغییر می‌کنند. برای مثال سرمایه بازاری Enron پس از اعلام سیاست راهبردی ارتباطات طیف گسترده آن شرکت تنها در ژانویه ۲۰۰۰ بیش از ۵۰ درصد رشد کرد.

شرکت‌های برتر از لحاظ قیمت سهام

عنوان برترین شرکت‌ها از لحاظ قیمت سهام در سه سال گذشته از آن شرکت‌های نوظهور گاز و برق بوده است که درآمد آن‌ها AES می‌باشد که دوباره در صدر جدول قرار گرفته است. Repsol-YPF منافع سرشاری را که توسط ابرشرکت‌ها نصیب می‌شد از دست داد تا در زمره شرکت‌های نفت و گاز قرار گیرد. معجزه رشد قیمت سهام نیمی از شرکت‌های موجود

تغییرات برق آسا

قیمت سهام و سرمایه بازاری تعدادی از این شرکت‌ها از رشد چشمگیری برخوردار بوده است حال آنکه سایرین دچار رکود و یا افول شده‌اند. بعضی از آن‌ها در زمینه تملک فعال بوده‌اند در حالی که سایرین در شرف محو شدن هستند.

AES در بین این ۵۰ شرکت در بازار بورس نیویورک (NYSE) از سریعترین رشد سرمایه بازاری برخوردار بوده است. سرمایه آن از کمتر از ۱/۵ میلیارد دلار در انتهای سال ۱۹۹۴ به بیش از ۱۵ میلیارد دلار در انتهای سال ۱۹۹۹ رسیده است که این امر با توسعه سریع بخش برق آن شرکت در ایالات متحده و در سطح بین‌المللی همراه بوده است.

دومین رشد سریع سهام بازار متعلق به El Paso Energy یکی دیگر از شرکت‌های در حال رشد و ترقی است که از یک شرکت تأسیساتی مبدل به چنین شرکتی شده است. در بین شرکت‌های ادغام شده سنتی نفت و گاز موجود در فهرست انرژی ۵۰ شرکت‌های Totalfina, ELF, BP Amoco, Exxon Mobil و Rebsol-YPF از طریق تملک‌های عمده، سرمایه بازاری خود را به سرعت افزایش دادند. بدین ترتیب Halliburton نیز از طریق تملک Dresser Industries به بالای جدول راه یافت و

رشد قیمت سهام

رتبه	شرکت (ثبت شده در بازار بورس نیویورک)	رشد سه ساله قیمت سهام از سال ۱۹۹۴ تا ۱۹۹۹ میلادی
۱	AES	٪۲۲۲
۲	BG Group	٪۱۴۲
۳	National GRID	٪۱۲۷
۴	ENRON	٪۱۰۶
۵	Repsol-YPF	٪۸۱
۶	BP Amoco	٪۶۷
۷	Exxon Mobil	٪۶۴
۸	Totalfina ELF	٪۶۴
۹	Williams COS	٪۶۳
۱۰	EL PASO ENERGY	٪۸۴

حائز نقش کلیدی در زمینه برق خواهد شد. این گروه توزیع گاز و آب را نیز تقبل خواهد کرد و سایر دارایی‌های متفرقه در زمینه مواد شیمیایی و ارتباطات را واگذار خواهد کرد.

● RWE یکی از بزرگترین شرکت‌های تأسیسات برق، در حال تملک VEW است که توان قابل ملاحظه‌ای در زمینه برق دارد و در زمینه توزیع گاز نیز فعالیت می‌کند.

● Enron شرکت برق Portland Green را صرفاً برای فروش در سال ۱۹۹۹ خریداری کرد چرا که فعالیت خود را بر روی تجارت و عمده‌فروشی برق و ارائه خدمات برق متمرکز کرده و اخیراً در تلاش است تا همان شیوه را نیز در اینترنت پیاده کند.

● Philips با Duke Energy Petroleum ترتیب یک مشارکت خاص (JV) به ارزش ۵ میلیارد دلار را داده است تا مشترکاً به استحصال گاز بپردازند. امسال انتظار می‌رود که شرکت Duke Energy Field Services ۲۰ درصد از دارایی خالص خود را در معرض فروش عمومی بگذارد. Duke همچنین Pan Energy را که یک شرکت عرضه‌کننده گاز است در سال ۱۹۹۷ خریداری کرده است.

● Scottish Power خریداری Pacificorp را به اتمام رسانده است و مانند سایر شرکت‌های بزرگ انگلیسی این شرکت معتقد است که تجربیات به دست آمده در انگلستان را می‌تواند در بازارهای آمریکا نیز بکار بندد.

● National Grid برای خرید دو شرکت انگلیسی توزیع و فروش برق به توافق رسیده است.

● Suez Lyonnaise des Eaux که یک شرکت تأسیسات فرانسوی است در سال ۱۹۹۹ Tractebel را خریداری کرد. Tractebel چهار درصد و یا بیشتر Electrabel و Distrigaz را در اختیار دارد. و Suez ممکن است این دارایی‌ها را با یکدیگر ادغام کند.

● Electrabel اخیراً ۸۰ درصد بزرگترین شرکت برق هلند، EPON، را به بهای ۲ میلیارد دلار خریده است. در کنار سایر شرکت‌های فعال که وارد فهرست انرژی ۵۰ نشده‌اند شرکت‌های زیر را می‌توان بررسی کرد:

● Dynegy که عرضه‌کننده برق و گاز است ادغام خود را با Illinova به پایان رسانده است و قصد دارد در چهار سال آینده ظرفیت تولید را که خود مالک آن است و یا آن را کنترل و مدیریت

نوع دیگر نیستند.

دو راه برای افزایش درآمد وجود دارد: افزایش کمیّت و کارایی بالاتر واحد تجاری که تمایل شرکت‌ها به سمت دومی محسوس‌تر است. Exxon Mobil و BP Amoco به طور سستی به خاطر کارایی‌شان مورد توجه بوده‌اند در حالی که RD/Shell و TOTALFINA بیشتر تأکید بر رشد کمی داشته‌اند.

تمرکز^(۲) و حداقل حجم ممکن^(۳) دو رمز موفقیت هستند. در رقابت جهانی برای کسب سرمایه دستورات لازم‌الاجرای کمیّت و میزان وجود دارد. شرکت‌های بزرگتر میل دارند که از بالاترین اوزن‌بایی اعتباری و طبعاً پایین‌ترین هزینه‌های استقراض برخوردار باشند و همچنین آن‌ها دارای قدرت مالی بیشتر برای تقبل پروژه‌های بزرگتر و جان سالم بدر بردن از دوره‌های سخت هستند. این شرکت‌ها هم‌اکنون ضعیف‌تر عمل می‌کنند و در قیمت‌های پایین‌تر نفت انعطاف‌پذیری بیشتری نشان می‌دهند. در زمینه گاز و برق ادغام‌ها و تملک‌ها (M&A) هم سرعت گرفته است:

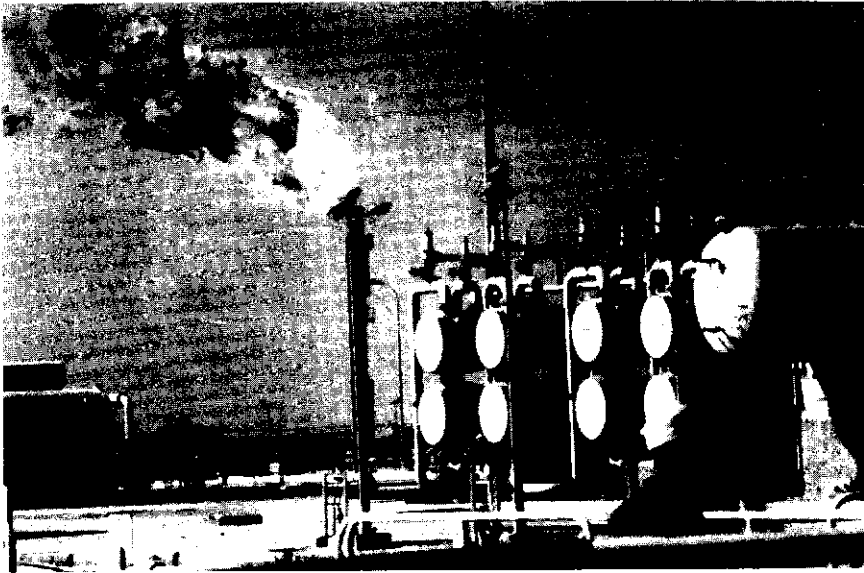
● ادغام Veba-Viag که هم‌اکنون تحت بررسی قانون ضدتراست^(۴) است، باعث به وجود آمدن یک ابر شرکت آلمانی می‌شود که با داشتن شبکه برقی منسجم، از بالتیک تا آلپ،

و می‌توانند Enel و Petrolbars‌های آینده باشند.

ادغام‌ها و تملک‌ها

سرعت سرسام‌آور ادغام‌ها و تملک‌ها نشان‌دهنده همگرایی انرژی و میدان جدید رقابت برای بخش انرژی است. بخشی از تغییرات در فهرست انرژی ۵۰ زمانی رخ خواهد داد که قراردادهای در حال بسته شدن به نتیجه برسند. ابر ادغام‌ها در زمینه نفت توجه زیادی را به خود جلب کرده است: BP Amoco, Exxon-Moibl (و احتمالاً ARCO), Totalfina ELF, Repsol-YPF ترتیب قرار گرفتن ده شرکت برتر در جدول را تغییر داده‌اند. با وجود Exxon Mobil و Chevron که تنها شرکت‌های آمریکایی در بین این ده شرکت می‌باشند می‌توان چنین استنباط کرد که مرکز ثقل این تجارت به اروپا منتقل شده است.

موج ادغام شرکت‌های گاز و نفت منعکس‌کننده حرکت به سمت حذف صنایعی است که هزینه عمومی زیاد و سود کمی در درآمدت دارند. معیارهای مالی برای شرکت‌های نفتی بیش از مقادیر کمی حائز اهمیت شده است. شرکت‌های خواستار تغییر درآمد‌ها هستند و صرفاً به دنبال تبدیل منبع انرژی از نوعی به

انان محسوب می‌شود، اما تحلیل فعالیت‌های

این شرکت‌ها در زمینه همگرایی نشان‌دهنده بسط فعالیت در زمینه تجاری برای بسیاری از این شرکت‌هاست. تعداد از شرکت‌های نفت و گاز در جهت گسترش تولید، پالایش و حمل و نقل گاز به سمت بازاریابی و داد و ستد از تمایل پیدا کرده‌اند. شرکت‌های عمده نیز می‌خواهند سهمی از خصوصی‌سازی بازاریابی و داد و ستد گاز داشته باشند، برای مثال می‌توان از تملک Tejas و Carol توسط Shell و سرمایه‌گذاری Chevron در Natural Gas Clearing House و در حال حاضر در Dynegy نام برد. تجربه خصوصی‌سازی گاز برخی را بر آن داشته است تا همین تجربه را در مورد برق نیز بکار بندند. و از آنجایی که بخش اعظم این ظرفیت تولید، توسط گاز تأمین می‌شود این فعالیت‌ها می‌توانند به طور مطلوبی با یکدیگر در ارتباط باشند.

میل به سمت گاز و برق بخش پایین دستی صنعت باعث افزایش ثبات درآمد شرکت‌های نفتی می‌شود چرا که فعالیت این شرکت‌ها در چند حوزه گسترش پیدا می‌کند. شرکت‌های نفت و گاز احتمالاً خواستار درآمدی پایدار هستند تا فعالیت خود را بسط دهند و یا آن را به صورت منسجم ادامه دهند. این فعالیت‌های جدید می‌توانند از ناپایداری درآمدهای حاصل از نفت این شرکت‌ها بکاهد. برای مثال Repsol از جمله شرکت‌هایی بود که در دوره کاهش قیمت نفت سال ۱۹۹۸ بالاترین درآمد را داشت که این درآمد را مرهون درآمد ثابتش از شرکت گاز Gas Natural است.

گاز طبیعی به طور کلی به عنوان سوختی رو به رشد به حساب می‌آید و شرکت‌ها می‌خواهند

نظر بگیرند.

خصوصی‌سازی بخش گاز در دهه هشتاد از انگلستان شروع شد و در حال حاضر در سرتاسر اروپا در حال انتشار است. خصوصی‌سازی بخش برق که از انگلستان شروع شده بود هم‌اکنون آمریکا را نیز فراگرفته است (گرچه هنوز در سطح مصرف خانگی است) در ژاپن شرکت‌های صنعتی از ماه مارس سال ۲۰۰۰ می‌توانند عرضه‌کننده برق خود را از میان شرکت‌های مستقل انتخاب کنند. Texaco، Shell و Enron در حال بررسی فرصت‌هایی در بازار برق ژاپن هستند چرا که قیمت‌های برق در ژاپن نسبت به کشورهای صنعتی دیگر در مجموع بالاتر است.

شرکت‌های برق آمریکایی در روند همگرایی در حال پیشی گرفتن از شرکت‌های گاز سنتی هستند. اغلب شرکت‌های گاز در نتیجه ادغام با شرکت‌های دیگر از میان رفته‌اند. اگرچه شرکت‌های گاز تجربیات بیشتری در زمینه خصوصی‌سازی داشتند ولیکن این شرکت‌های برق بودند که ترازنامه‌های آن‌ها سود بیشتری را نشان می‌دادند و از دارایی بالاتری برخوردار بودند. Enron، Williams و El Paso استثنائاً در زمره فعالترین شرکت‌های موجود در فهرست انرژی ۵۰ بودند.

شرکت‌های گاز و نفت در جستجوی تعادل قدرت منصفانه

تولید، پالایش و بازاریابی نفت و گاز هنوز اصلی‌ترین هسته کاری شرکت‌های نفتی را تشکیل می‌دهد در حالی که گاز و برق در بخش پایین دستی این صنعت هنوز شعبه‌ای از فعالیت

می‌کند از ۲۵ هزار مگاوات به هفتاد هزار مگاوات افزایش دهد.

● Power Gen انگلستان در حال تملک LG&E مستقر در کنتاکی است و به تلاش خود برای تصاحب یک شرکت تأسیساتی آمریکایی پایان داده است.

● NI Source که یک شرکت تأسیساتی هندی است پس از مدتی طولانی بالاخره موفق به خرید Columbia Energy Group، یک شرکت ادغام شده گاز طبیعی شد.

● شرکت تأسیساتی منطقه‌ای آمریکایی به نام Dominion Resources شرکت (CNG) Consolidated National Gas را در سال ۱۹۹۹ از دست Columbia Energy خسارج ساخت تا وارد عرصه فروش متقابل گاز و برق شود.

● Kinder Morgan به صورت ادغام مکوس KN Energy را خرید (KN در سال ۱۹۹۷ شرکت Mid Con را از Occidental خریداری کرده بود).

● Reliant در فوریه ۲۰۰۰ تأسیسات تولید برق در کشورهای حوزه آتلانتیک میانه را به ارزش ۲/۱ میلیارد دلار را Sithe Energies خریداری کرد. این شرکت در سال ۱۹۹۶ NorAm Energy را تصاحب کرد.

● CMS Energy شرکت Panhandle Eastern را در سال ۱۹۹۸ خریداری نمود.

عوامل کلیدی: گاز و برق

عوامل مؤثر در همگرایی گاز و برق و ادغام آن‌ها عمدتاً خصوصی‌سازی و حذف نظارت دولت است. حذف نظارت دولت سبب شده است که شرکت‌های سنتی تأسیساتی برق و گاز به جستجوی سیاست‌های راهبردی جدید در تجارت انرژی بپردازند. این شرکت‌ها که با مشکلات درآمدی و از بین رفتن بازارهای اعضایشان روبرو هستند در جستجوی ایجاد موقعیت‌هایی در سایر بازارها و یا سایر قسمت‌های این زنجیره تجاری می‌باشند. این شرکت‌ها درصدد بکار بستن دارایی‌ها و تجربیات خود در یک فعالیت جدید می‌باشند. بسیاری از این شرکت‌ها که در بازار داخلی با تهدید از دست دادن بازار روبرو هستند در خارج از کشور به دنبال فرصت‌های مناسب می‌گردند. رقبای تازه نیز شرکت‌های قدیمی را به جنبش وامی‌دارند. این رقابت تنگاتنگ شرکت‌ها را مجبور کرده است تا شیوه‌های جدید تجارت را به دقت زیر

حضور خود را در میان سایر قسمت‌های کلیدی زنجیره تجاری گاز و برق تضمین کنند. IEA رشد سالیانه تقاضا برای گاز در سطح جهان را تا سال ۲۰۲۰، ۶٪ پیش‌بینی کرده است در حالی که رشد سالیانه تقاضا برای نفت ۱/۶٪ است. IEA معتقد است که سهم گاز در بازار تولید انرژی از ۱۵٪ در سال ۱۹۹۵ به ۳۰٪ در سال ۲۰۲۰ یعنی به دو برابر خواهد رسید.

از اواخر دهه هشتاد شرکت‌های نفت و گاز عمدتاً با تکیه بر تجربیات غنی خود و با نیت تصاحب فرصت‌های جهانی به تدریج وارد تجارت برق شدند. بسیاری از آن‌ها نیروگاه برق احداث کردند ولی پیشرفت کار آهسته بود و اغلب به ظرفیت مورد نیاز پالایشگاه‌ها محدود می‌شد. ولی امروزه بسیاری از آن‌ها منافع جدیدی را در آن می‌بینند. مهمترین شرکت‌های نفت و گاز که در زمینه پایین‌دستی صنعت برق و گاز در حال فعالیت هستند عبارتند از:

● BP Amoco مصمم است که هرچه سریعتر در بخش گاز و برق آمریکای شمالی توسعه پیدا کند. جان براون مدیرعامل BP Amoco می‌خواهد که قبل از هرگونه تملک، صنعت نفت و گاز را به هم نزدیک کند. او پذیرفته است که عمده فروشی برق تجارت مورد علاقه آن‌ها نیست. به نظر می‌رسد که BP Amoco هم از بازار خرده‌فروشی بیمناک است. هدف BP Amoco ارائه راه‌حل برای نیاز مشتریان عمده انرژی است اما آقای براون در این تجارت برای شرکت محدودیت‌هایی قائل می‌شود.

● Shell سیاست راهبردی سوخت برای برق را در پیش گرفته است. Coral Energy که از واحدهای شرکت Shell و از مشهورترین تأمین‌کنندگان گاز به شمار می‌رود در حال جهت‌گیری به سمت برق است. Shell در سال ۱۹۹۷ نیمی از Intergen را که یک شرکت بین‌المللی مستقل برق است تصاحب نمود و سال گذشته Intergen North America را تشکیل داد. Shell در مزایده یک نیروگاه هلندی موفق نشد ولی مترصد تصاحب تأسیسات برق بیشتری است. Shell برای رشد در زمینه برق و گاز در حال سرمایه‌گذاری است در حالی که انتظار سود سرشاری را ندارد. مجموع ظرفیت پروژه‌های در حال فعالیت، در حال ساخت و در حال خرید Shell پنج گیگاوات است.

● Chevron با سرمایه‌گذاری در Dynergy وارد عرصه گاز و برق شد. Dynergy که هم

اکنون با Illinova ادغام شده است، در آمریکا به یک شرکت پیشرو در زمینه گاز و برق مبدل شده است. Exxon Mobil از سایر شرکت‌های نفت و گاز پیش‌تر است چرا که برای چند دهه با شرکت China Light & Power به صورت مشارکت خاص همکاری داشته است و مالک Castle Peak Power Company در هنگ‌کنگ است و برای انجام سایر پروژه‌ها نیز در حال برنامه‌ریزی است. Mobil بیش از پیش Exxon را وارد عرصه گاز و برق کرده است که از آن جمله می‌توان موارد زیر را نام برد: همکاری با Wing Group برای پروژه‌های برق در چین و ایجاد یک واحد تجاری که فعالیت آن صرفاً در زمینه برق در کشورهای حوزه اقیانوس آرام و آمریکای جنوبی است. Exxon Mobil از طریق مشارکت خاص در زمینه خدمات بازرگانی و بازاریابی و به علاوه همکاری در پروژه‌های برق در چین با شرکت Duke's Pan Energy مرتبط شده است.

● Texaco با داشتن امکانات خوب و فعالیت تجاری در زمینه برق مترصد است تا با یافتن رابطه بین فرآیند گازسازی^(۵) و تکنولوژی سلول سوختی با تولید برق بتواند موقعیت خوبی را در بازار برق پیدا کند.

● ENI نیز برای خرید بخشی از سهام دولت پرتغال در واحد تأسیساتی Galp با شرکت تأسیسات برق اسپانیایی Iberdrola متحد شده است. این امر زمینه‌ساز فعالیت‌های Iberia در زمینه گاز و برق خواهد بود. ENI علیرغم اینکه SNAM نقش عمده‌ای در صنعت برق ایفا می‌کند، می‌خواهد که دومین تولیدکننده برق در ایتالیا باشد (بعد از Enel). ENI واحدی را به نام ENIPower تأسیس نموده که هدف آن خرید تعدادی از نیروگاه‌های Enel و گازسوز کردن

آن‌هاست. Enel مجبور است ۲۵٪ ظرفیت ۸۵۰۰۰ مگاواتی خود را به عنوان بخشی از شرایط خصوصی‌سازی جامعه اروپا طی امسال به فروش برساند.

● ادغام TOTALFINA با ELF باعث افزایش تأسیسات برق این شرکت شد که از آن جمله می‌توان موارد زیر را نام برد: خرید اخیر نیروگاه Humber Power، عقد قراردادی با Electricite de France (Edf) در سواره پروژه‌های منسجم و هماهنگ تبدیل گاز به انرژی. TOTALFINA در کشورهای هند، اندونزی، تایلند، چین، ترکیه و امارات متحده عربی نیز درگیر پروژه‌های برق می‌باشد (که بعضی آن‌ها با سوخت گاز مایع طبیعی LNG تغذیه می‌شوند).

● Repsol-YPF یک شرکت عمده و کلیدی در بخش گاز است و کنترل Gas Natural را در دست دارد. این شرکت سعی دارد هم در Iberia و هم در جنوب آمریکای لاتین و به خصوص در آرژانتین و با کمک YPF در بخش گاز و برق فعالیتش را گسترش دهد.

● Conoco واحدی به نام Global Power را تأسیس کرده است که باعث افزایش فعالیت تجاری آن شرکت شده است. این شرکت در نیروگاه Columbian Power و نیروگاه‌های متعدد دیگری که در آمریکا واقع شده‌اند و متعلق به شرکت Dupont می‌باشند سرمایه‌گذاری کرده است.

● Shell و BP Amoco نیز سرمایه‌گذاری عظیمی در بخش انرژی خورشیدی و انرژی‌های قابل تجدید نموده‌اند.

ادامه دارد

پی‌نوشت:

1. Petroleum Finance Company

۲. Concentration که معادل آن Coefficient of است معیار آماری درجه‌ای است که براساس آن یک فعالیت یا شکل اقتصادی از دید جغرافیایی در داخل (مثلاً) کشور متمرکز دارد. ضریب تمرکز یک صنعت ممکن است بر پایه رابطه میان توزیع یک صنعت در سراسر مناطق کشور و توزیع یک ویژگی دیگر مثلاً جمعیت محاسبه شود. (مترجم)

3. Critical mass

4. Anti trust Law

5. gasification

